

ΑΠΟΦΑΣΗ X, Y και Z κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΠΟΦΑΣΗ (τύποις)

Προσφυγή υπ' αριθμ. 41227/10
X, Y και Z
κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζοντας στις 10 Ιουλίου 2018 σε επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Kristina Pardalos, *Πρόεδρο*

Pauline Koskelo,

Tim Eicke, *Δικαστές*

καθώς και από την Renata Degener, *Αναπληρώτρια Γραμματέα του Τμήματος*.

Αφού εξέτασε την προαναφερθείσα προσφυγή που κατατέθηκε στις 9 Ιουλίου 2010.

Αφού εξέτασε τις παρατηρήσεις που υπέβαλε η εναγόμενη Κυβέρνηση, καθώς και αυτές που υπέβαλαν ως απάντηση οι προσφεύγοντες.

Αφού διασκέφθηκε σχετικά με αυτές εκδίδει την παρακάτω απόφαση:

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Οι προσφεύγοντες, ο X («ο πρώτος προσφεύγων»), ο Y («ο δεύτερος προσφεύγων») και ο Z («ο τρίτος προσφεύγων») είναι έλληνες υπήκοοι. Η Αντιπρόεδρος του Τμήματος αποφάσισε αυτεπάγγελτα να διατάξει να μην δημοσιευτούν τα στοιχεία των ταυτοτήτων τους (άρθρο 47 § 4 του Κανονισμού του Δικαστηρίου). Οι προσφεύγοντες εκπροσωπήθηκαν από τον κύριο Κ. Γιοβανόπουλο, Δικηγόρο στην Βέροια.

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («Η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους εντεταλμένους του αντιπροσώπου της, την κυρία Σ. Χαριτάκη, Νομικό Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και την κυρία Α. Δημητρακοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Οι προσφεύγοντες επικαλούντο κυρίως την παραβίαση του άρθρου 2 του 7^{ου} Πρωτοκόλλου της Σύμβασης.

4. Στις 22 Αυγούστου 2016 ανακοινώθηκε στην Κυβέρνηση η αιτίαση που αφορούσε αυτή την διάταξη και η προσφυγή κηρύχθηκε απαράδεκτη ως προς τα λοιπά, βάσει του άρθρου 54 § 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ X, Y και Z κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

A. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως τα εξέθεσαν οι προσφεύγοντες, περιληπτικά είναι τα εξής.

6. Στις 3 Φεβρουαρίου 2006 εξαφανίστηκε ένας ανήλικος, ο οποίος δεν βρέθηκε ποτέ.

7. Στις 28 Μαΐου 2006 οι Αστυνομικές Αρχές ανέκριναν πέντε άτομα, όλοι ανήλικοι, μεταξύ των οποίων βρίσκονταν και οι δύο πρώτοι προσφεύγοντες, για παράβαση. Κατά την διάρκεια αυτής της ανάκρισης, ο ένας από αυτούς τους ανήλικους ομολόγησε, αναφέροντας, ότι ο ίδιος και οι υπόλοιποι τέσσερις, που ανακρίθηκαν κατεδίωξαν και χτύπησαν μέχρι θανάτου τον εξαφανισθέντα ανήλικο, και ότι εν συνεχεία έκρυψαν το πτώμα του.

8. Νωρίτερα, στις 4 Φεβρουαρίου και στις 19 Μαρτίου 2006, αυτοί οι πέντε ανήλικοι ανακρίθηκαν ως ύποπτοι από την Διεύθυνση Ασφαλείας Θεσσαλονίκης. Έπειτα, στις 29 Μαΐου και στις 2 Ιουνίου 2006, εξετάστηκαν εκ νέου ως ύποπτοι από την ίδια Διεύθυνση. Τότε ομολόγησαν, ότι είχαν διαπράξει τα εγκλήματα για τα οποία τους κατηγορούσαν. Κατά την εξέταση τους, δεν είχαν συνήγορο. Όπως προκύπτει από τον φάκελο της προσφυγής, οι καταθέσεις των ανηλίκων αρχειοθετήθηκαν και δεν συμπεριλήφθηκαν στην δικογραφία της υπόθεσης, επειδή δεν τηρήθηκαν οι διαδικαστικές εγγυήσεις.

9. Σε απροσδιόριστη ημερομηνία, οι δύο πρώτοι προσφεύγοντες αρνήθηκαν την συμμετοχή τους στις πράξεις, που τους καταλόγιζαν, απέσυραν τις ομολογίες τους και δήλωσαν, ότι δεν γνώριζαν τίποτα για την εξαφάνιση του ανηλίκου, ο οποίος δεν βρέθηκε ποτέ.

10. Επίσης, σε απροσδιόριστη ημερομηνία, οι δύο πρώτοι προσφεύγοντες κατηγορήθηκαν για ανθρωποκτονία εκ προθέσεως και για προσβολή της μνήμης νεκρού και ο τρίτος προσφεύγων κατηγορήθηκε για ψευδορκία μάρτυρα και για υπόθαλψη κακοποιών.

11. Στις 2 Φεβρουαρίου 2009, το Μονομελές Δικαστήριο Ανηλίκων Θεσσαλονίκης απεφάνθη επί της ποινικής ευθύνης των προσφευγόντων (Αποφάσεις 1481α/08, 1481β/08, 1965/08, 2027-2028/08, 2085α/08, 2085β/08, 233/09 και 233α/09). Το Δικαστήριο διαπίστωσε την απουσία ποινικής ευθύνης για τους δύο πρώτους προσφεύγοντες, οι οποίοι ήταν κάτω των δεκατριών ετών την εποχή των γεγονότων. Επίσης το

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ X, Y και Z κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

Δικαστήριο επεσήμανε, ότι αυτοί είχαν προκαλέσει θανάσιμα τραύματα στον ανήλικο εξαφανισθέντα και στην συνέχεια είχαν κρύψει το πτώμα. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης, ότι ο τρίτος προσφεύγων, ο οποίος είχε πει ψέματα στις Αρχές κατά την κατάθεσή του, είχε διαπράξει ψευδή ανώμοτη δήλωση και υπόθαλψη κακοποιών κατ'επίναληψη. Το Δικαστήριο εξέδωσε « διαπαιδαγωγικά μέτρα » για τους προσφεύγοντες : διέταξε την τοποθέτηση των δύο πρώτων προσφευγόντων σε ίδρυμα αγωγής ανηλίκων έως την ενηλικίωσή τους, παράλληλα με την υποχρεωτική παρακολούθηση από αυτούς ειδικών ψυχολογικών προγραμμάτων και την ανάθεση της επιμέλειας του τρίτου προσφευγόντος στην Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων έως την ενηλικίωσή του. Κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα εν λόγω μέτρα δεν είχαν σωφρονιστικό χαρακτήρα, αλλά απέβλεπαν στην κοινωνική αναμόρφωση και επανένταξη των ανηλίκων. Το Δικαστήριο διευκρίνισε, ότι βάσει της νομολογίας των Ελληνικών Δικαστηρίων, η απόφαση που επέβαλε διαπαιδαγωγικά μέτρα ήταν μία «αθωωτική απόφαση».

12. Στις 11 Φεβρουαρίου 2009, οι προσφεύγοντες άσκησαν έφεση. Επικαλούμενοι το άρθρο 40 της Διεθνούς Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού, υποστήριζαν, μεταξύ άλλων, ότι είχαν το δικαίωμα να ασκήσουν έφεση.

13. Στις 22 Μαΐου 2009, το Δικαστικό Συμβούλιο Εφετών Θεσσαλονίκης («το Δικαστικό Συμβούλιο Εφετών») απέρριψε την έφεση ως απαράδεκτη (απόφαση 469/2009). Διευκρίνισε, ότι όλες οι αποφάσεις των Πρωτοδικίων Ανηλίκων, που επέβαλλαν ποινικό σωφρονισμό ήταν εφεσίβλητες, ανεξάρτητα από την διάρκεια της επιβληθείσας ποινής. Πρόσθεσε, ότι αντιθέτως, οι αποφάσεις που επέβαλλαν διαπαιδαγωγικά ή θεραπευτικά μέτρα δεν ήταν εφεσίβλητες, ότι τέτοιου είδους αποφάσεις δεν ήταν « καταδικαστικές αποφάσεις » και ότι τα εν λόγω μέτρα ήταν διοικητικής φύσεως και απέβλεπαν « στην ηθική και κοινωνική αναμόρφωση του ανηλίκου ». Το Δικαστικό Συμβούλιο Εφετών έκρινε επιπλέον, ότι το άρθρο 40 § 2 της Διεθνούς Σύμβασης των Δικαιωμάτων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ X, Y και Z κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

του Παιδιού παρέπεμπε στην νομοθεσία των συμβαλλομένων Κρατών και ότι το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο εν προκειμένω δεν επέτρεπε την άσκηση έφεσης.

14. Σε απροσδιόριστη ημερομηνία, οι προσφεύγοντες, δια του δικηγόρου τους, κατέθεσαν αίτηση αναίρεσης της απόφασης του Πλημμελειοδικείου Ανηλίκων. Στην αίτησή τους, παραπονούνται, ότι αυτή η απόφαση είχε πολλές ελλείψεις. Ισχυρίζονταν κυρίως, ότι το εν λόγω Δικαστήριο δεν είχε επαρκώς αιτιολογήσει την απόφαση του και ότι είχε εκτιμήσει λανθασμένα τα αποδεικτικά στοιχεία. Εντούτοις, δεν επανέλαβαν ενώπιον του Αρείου Πάγου το επιχείρημα, που επικαλέστηκαν στην έφεση τους, σύμφωνα με το οποίο είχαν το δικαίωμα να ασκήσουν έφεση βάσει του Άρθρου 40 της Διεθνούς Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού. Οι προσφεύγοντες δεν επικαλέστηκαν εξ' αρχής το Άρθρο 2 του 7^{ου} Πρωτοκόλλου της Σύμβασης.

15. Στις 14 Ιανουαρίου 2010, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναίρεσης ως απαράδεκτη (Απόφαση 58/2010). Έκρινε, ότι όσον αφορούσε τους ανήλικους, που ήταν ποινικά υπεύθυνοι, ένα Δικαστήριο είχε την δυνατότητα, να επιβάλλει είτε κάποιο διαπαιδαγωγικό ή θεραπευτικό μέτρο, είτε κάποια ποινή. Ο Άρειος Πάγος συμπλήρωσε, ότι προτιμήθηκαν τα διαπαιδαγωγικά ή θεραπευτικά μέτρα και ότι αυτά δεν επιβλήθηκαν ποτέ ως συμπληρωματικά μίας ποινής. Επιβεβαίωσε εξάλλου, ότι οι αποφάσεις, που επιβάλλουν διαπαιδαγωγικά ή θεραπευτικά μέτρα δεν υπόκεινται σε αναίρεση και μάλιστα αν λάβει κανείς υπόψη του, ότι αυτά τα μέτρα ήταν διοικητικής φύσεως και ότι απέβλεπαν, όχι στην τιμωρία τους, αλλά στην διαπαιδαγώγηση και στην ηθική και κοινωνική αναμόρφωση των ανηλίκων. Επιπλέον, πάντα κατά την κρίση του Αρείου Πάγου, αυτά τα μέτρα αποτελούσαν « αυτοτελείς κατηγορίες των εννόμων συνεπειών του ποινικού δικαίου ανηλίκων ». Ο Άρειος Πάγος προσδιόρισε, ότι αυτά τα μέτρα ήταν « μέτρα ασφαλείας *sui generis* ή εναλλακτικές λύσεις αντί της ποινής και ότι δεν υπάγονταν στην αρχή της ενοχής». Πρόσθεσε επίσης, ότι αυτά τα μέτρα υπάγονταν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ X, Y και Z κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

στην αρχή της αναλογικότητας και ελήφθη επιπλέον υπόψη η σοβαρότητα της πράξης, που διαπράχθηκε καθώς και οι προσωπικές συνθήκες του δράστη. Ο Άρειος Πάγος υπογράμμισε, ότι βάσει των άρθρων 121 έως 133 του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ.), το δικαστήριο διαπίστωσε μόνο, ότι ο ανήλικος «είχε διαπράξει την πράξη», χωρίς να τον κηρύξει «ένοχο». Τόνισε επιπλέον, ότι το δικαστήριο μπορούσε, ανά πάσα στιγμή, να αλλάξει ή να άρει αυτά τα μέτρα. Τουλάχιστον, έκρινε, ότι οι δικαστικές αποφάσεις που επέβαλλαν τα προαναφερθέντα μέτρα δεν ήταν «καταδικαστικές αποφάσεις», ακόμη και αν αναγράφονται στο Ποινικό Μητρώο. Επομένως, κατά την κρίση του Αρείου Πάγου, οι αποφάσεις του Δικαστηρίου Ανηλίκων, που επέβαλλαν αυτού του είδους τα μέτρα, δεν ήταν εφεσίβλητες.

16. Εν τω μεταξύ, στις 2 Φεβρουαρίου 2009, οι δύο πρώτοι προσφεύγοντες τοποθετήθηκαν σε ίδρυμα αγωγής ανηλίκων, όπου και διέμεναν μέχρι τις 29 Μαΐου 2011.

17. Προκύπτει από την δικογραφία, ότι η επιμέλεια του τρίτου προσφεύγοντος ανατέθηκε στην Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων έως την ενηλικίωση του.

B. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

18. Οι εφαρμοστέες διατάξεις εν προκειμένω του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Κ.Π.Δ.), όπως αυτές ίσχυαν την εποχή των γεγονότων, όριζαν τα εξής:

Άρθρο 463

« Ένδικο μέσο μπορεί να ασκήσει μόνο εκείνος στον οποίο ο νόμος δίνει ρητά αυτό το δικαίωμα (...)»

Άρθρο 489

« 1. Εκείνος που καταδικάστηκε και ο εισαγγελέας (...) έχουν δικαίωμα να ασκήσουν έφεση:
(...)

δ) κατά της απόφασης του μονομελούς και τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων, με την οποία καταδικάστηκε ο ανήλικος σε περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων,

ε) κατά της απόφασης του μονομελούς ή τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων με την οποία ο ανήλικος που κατά την τέλεση της

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ X, Y και Z κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

πράξης είχε συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος, δικάστηκε όμως μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους της ηλικίας του, καταδικάστηκε κατά το άρθρο 130 του Ποινικού Κώδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας, μεγαλύτερη αυτών που προβλέπονται από τις παραγράφους α) και γ) (...)»

19. Αφού τέθηκε σε ισχύ, στις 23 Δεκεμβρίου 2010, ο Νόμος 3904/2010, το άρθρο 489 § 1 του Κ.Π.Δ. τροποποιήθηκε ως εξής:

« 1. Εκείνος που καταδικάστηκε και ο εισαγγελέας (...) έχουν δικαίωμα να ασκήσουν έφεση:

(...)

δ) κατά της απόφασης του μονομελούς και τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων, με την οποία καταδικάστηκε ο ανήλικος σε περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων ή επιβλήθηκαν σε αυτόν αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα (...)»

Γ. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ

20. Το άρθρο 40 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία επικυρώθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο με τον Νόμο 2102/1992 και δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 2 Δεκεμβρίου 1992, ορίζει τα εξής:

« 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί ύποπτο, κατηγορούμενο ή καταδικασμένο για παράβαση του ποινικού νόμου το δικαίωμα σε μεταχείριση που να συνάδει με το αίσθημα της αξιοπρέπειας του και της προσωπικής αξίας, που να ενισχύει το σεβασμό του για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες των άλλων και που να λαμβάνει υπόψη την ηλικία του, καθώς και την ανάγκη για επανένταξη στην κοινωνία και την ανάληψη από το παιδί ενός εποικοδομητικού ρόλου στην κοινωνία. 2. Για τον σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη επαγρυπνούν ιδιαίτερα ώστε:

(...)

β) Κάθε παιδί ύποπτο ή κατηγορούμενο για παράβαση του ποινικού νόμου να έχει τουλάχιστον το δικαίωμα στις ακόλουθες εγγυήσεις:

(...)

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ X, Y και Z κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

V) Εάν κριθεί ότι παρέβη τον ποινικό νόμο, να μπορεί να προσφύγει κατ' αυτής της απόφασης και κατά οποιουδήποτε μέτρου που λήφθηκε ως συνέπεια αυτής ενώπιον μιας ανώτερης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής ή δικαστικού σώματος, σύμφωνα με το νόμο. (...)»

ΑΙΤΙΑΣΗ

21. Οι προσφεύγοντες επικαλούνται παραβίαση του δικαιώματος τους για επανεξέταση από ανώτερο δικαστήριο, όπως αυτό προστατεύεται από το άρθρο 2 του 7^{ου} Πρωτοκόλλου της Σύμβασης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

22. Η Κυβέρνηση ενίσταται με τον ισχυρισμό, ότι δεν εξαντλήθηκαν τα εθνικά ένδικα μέσα. Αναφέρει, ότι οι προσφεύγοντες δεν παραπονήθηκαν ενώπιον των Εθνικών Αρχών για την παραβίαση, του δικαιώματος τους, που προστατεύεται από το άρθρο 2 του 7^{ου} Πρωτοκόλλου της Σύμβασης.

23. Οι προσφεύγοντες ανταπαντούν, ότι εξάντλησαν τα εθνικά ένδικα μέσα και ότι υπό τις συνθήκες τις συγκεκριμένης υπόθεσης, έκαναν ότι θα μπορούσε ευλόγως να ζητηθεί από αυτούς. Επιπλέον, αναφέρουν, ότι είχαν επικαλεστεί την Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού στην έφεση τους και στην αίτηση αναίρεσης και, όσον αφορά αυτό, παραπονούνται, ότι οι Εθνικές Δικαστικές Αρχές αρνήθηκαν, να εφαρμόσουν το εφαρμοστέο Διεθνές Δίκαιο.

24. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι σύμφωνα με το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης, δεν μπορεί κάποιος να προσφύγει σε αυτό (στο Δικαστήριο), αν δεν έχει προηγουμένως εξαντλήσει τα εθνικά ένδικα μέσα. Κάθε προσφεύγων πρέπει, να έχει δώσει στις Εθνικές Δικαστικές Αρχές την δυνατότητα, που το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης έχει ως στόχο, να διαθέσει στα συμβαλλόμενα Κράτη : να αποφύγουν ή να επανορθώσουν τις επικαλούμενες παραβιάσεις εις βάρος του (*Cardot κατά της Γαλλίας*, 19 Μαρτίου 1991, § 36, σειρά A αριθμός 200). Αυτή η διάταξη πρέπει να εφαρμοστεί «με ευελιξία και χωρίς υπερβολική τυπικότητα». Αρκεί ο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ X, Y και Z κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

προσφεύγων να έχει υποβάλλει ενώπιον των εθνικών Αρχών «τουλάχιστον κατ'ουσία και υπό τις προϋποθέσεις και εντός των καθορισμένων προθεσμιών από το εθνικό δίκαιο» τις αιτιάσεις, που επιθυμεί να υποβάλλει εν συνεχεία στο Στρασβούργο (*Akdivar και λοιποί κατά της Τουρκίας*, 16 Σεπτεμβρίου 1996, §§ 65-69, *Συλλογή αποφάσεων τύποις και ουσία και αποφάσεων τύποις 1996-IV και Fressoz & Roire κατά της Γαλλίας* [GC], υπ'αριθμ. 29183/95, § 37, CEDH 1999-1).

25. Με αυτή την ευκαιρία, το Δικαστήριο παρατηρεί, ότι στην έφεση τους, που κατέθεσαν ενώπιον του Δικαστικού Συμβουλίου Εφετών οι προσφεύγοντες επικαλέστηκαν το άρθρο 40 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία προβλέπει, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα των ανηλίκων, να εφεσιβάλλουν μία απόφαση δια της οποίας αναγνωρίστηκε, ότι αυτοί παραβίασαν τον ποινικό νόμο. Σημειώνει, ότι στην Απόφαση του της 22^{ης} Μαΐου 2009, το Δικαστικό Συμβούλιο Εφετών εξέτασε σε εύλογο χρόνο τον ισχυρισμό τους (παράγραφος 13 παραπάνω). Το Δικαστήριο παρατηρεί επιπλέον ότι, στην αίτησή τους, οι προσφεύγοντες παραπονούνται μόνο για τις ελλείψεις της απόφασης του Πλημμελειοδικείου Ανηλίκων, χωρίς όμως να έχουν διατυπώσει επιχειρήματα σχετικά με το επικαλούμενο δικαίωμά τους να καταθέσουν προσφυγή κατά των αποφάσεων 1481α/08, 1481β/08, 1965/08, 2027-2028/08, 2085α/08, 2085β/08, 233/09 και 233α/09. Στην πραγματικότητα, οι προσφεύγοντες δεν επικαλέστηκαν ούτε το άρθρο 40 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ούτε το άρθρο 2 του 7ου Πρωτοκόλλου της Σύμβασης, ούτε επανέλαβαν το επιχείρημα, που επικαλέστηκαν στην έφεση τους, σύμφωνα με το οποίο είχαν το δικαίωμα, να ασκήσουν έφεση. Οι προσφεύγοντες, ενεργώντας με αυτό τον τρόπο, δεν επέστησαν την προσοχή του Αρείου Πάγου στις υποχρεώσεις, που απορρέουν από το δικαίωμα τους για επανεξέταση από ανώτερο δικαστήριο και δεν επικαλέστηκαν τα επιχειρήματα, που ήταν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ X, Y και Z κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

ικανά, να καταγγείλουν την παραβίαση των δικαιωμάτων, που προασπίζει το άρθρο 2 του 7^{ου} Πρωτοκόλλου της Σύμβασης, παρά μόνο κατ' ουσία και με υπαινιγμούς. Σύμφωνα με την κρίση του Δικαστηρίου, τίποτα δεν επιτρέπει σε κάποιον να σκεφτεί, ότι αν οι προσφεύγοντες είχαν επικαλεστεί κάποια επιχειρήματα, για να υποστηρίξουν μία τέτοια αιτίαση ενώπιον του Αρείου Πάγου, το εν λόγω Δικαστήριο δεν θα τα είχε εξετάσει.

26. Βάσει των παραπάνω, το Δικαστήριο κρίνει, ότι οι προσφεύγοντες δεν έδωσαν στο εναγόμενο Κράτος την δυνατότητα, να επανορθώσει την επικαλούμενη παραβίαση του δικαιώματος τους για επανεξέταση από ανώτερο δικαστήριο, κάνοντας χρήση των προσφερομένων, από το εθνικό δίκαιο, ενδίκων μέσων (βλέπετε, *a contrario*, *Καραπαναγιώτου και λοιποί κατά της Ελλάδος*, υπ' αριθμ. 1571/08, § 29, 28 Οκτωβρίου 2010). Επομένως, αρμόζει, να γίνει δεκτή η ένσταση της Κυβέρνησης, που αφορά την μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων.

27. Κατά συνέπεια, η προσφυγή πρέπει, να απορριφθεί λόγω της μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων, κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 1 και 4 της Σύμβασης.

Δια ταύτα, το Δικαστήριο, ομοφώνως,

Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη.

Συντάχθηκε στην γαλλική γλώσσα και εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 6 Σεπτεμβρίου 2018.

Renata Degener

Kristina Pardalos

Αναπληρώτρια Γραμματέας

Πρόεδρος

Υπογραφή

Υπογραφή

Ακριβής μετάφραση στην ελληνική της απόφασης σε γαλλική γλώσσα.

Αθήνα, 8-10-2018. Η μεταφράστρια Δέσποινα Κοκολάκη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ X, Y και Z κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**